2023: ఏపీ హైకోర్టు:15979

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉన్నత న్యాయస్థానం :: అమరావతి

జస్టిస్ ప్రశాంత్ కుమార్ మిశ్రా, ప్రధాన న్యాయమూర్తి

సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ నెం.5019 /2012

(ఫిజికల్ మోడ్ ద్వారా)

మెట్టు హనిమిరెడ్డి తండ్రి: అప్పిరెడ్డి,
60 ఏళ్లు, వ్యవసాయం, నివాసం: అచ్చనపల్లి,
బోధన్ మండలం, నిజామాబాద్ జిల్లా

.. అర్జీదారు

వర్సెస్

మెట్టు గోవిందరెడ్డి తండ్రి: అప్పిరెడ్డి,
హిందూ, సుమారు 69 సంవత్సరాలు, నివాసం: పెద మక్కెన గ్రామం,
పెదకూరపాడు మండలం, గుంటూరు జిల్లా, తదితరులు.

.. ప్రతివాదులు

మౌఖిక ఆర్డర్

తేదీ: 28.04.2023

ఈ సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ లో సవాలు గుంటూరులోని వి అడిషనల్ డిస్ట్రిక్ట్ అండ్ సెషన్స్ జడ్జి (ఎఫ్ టిసి) 2007 యొక్క ఓఎస్ నెం.146లో జారీ చేసిన డాకెట్ ఆర్డర్ కు సవాలు ఉంది, దీని ద్వారా పిటిషనర్/పిటిషనర్ లేవనెత్తిన అభ్యంతరాలు 21.12.1944 నాటి రాజీ డిక్రీని ఆమోదించడానికి సంబంధించి దాఖలైన వ్యాజ్యంలో లేవనెత్తిన అభ్యంతరాలు 21.12.1944 నాటి రాజీ డిక్రీకి సంబంధించి జిల్లా కోర్టు 21.12.1944 నాటి ఓఎస్ నెం.26లో జారీ చేసిన జీవో నెం.26 గుంటూరు, ప్రస్తుత దావాలో సాక్ష్యాధారాలుగా, అది నమోదు కాలేదనే కారణంతో తిరస్కరించబడింది మరియు ఆ రాజీ డిక్రీని సాక్ష్యంగా అంగీకరించారు.

2. 21.12.1944 నాటి ఓ.ఎస్.నెం.267లోని రాజీ డిక్రీ ఆమోదయోగ్యతపై అభ్యంతరాలు లేవనెత్తినట్లు తెలుస్తోంది. ఈ రాజీ డిక్రీలో దావాకు సంబంధించిన అంశం కాకుండా ఇతర ఆస్తులు ఉన్నాయనీ, అందువల్ల రిజిస్ట్రేషన్ చట్టంలోని సెక్షన్ 17(2)(6) ప్రకారం. 1908 (సంక్షిప్తంగా, 'ది యాక్ట్ ఆఫ్ 1908'), ఈ రాజీ డిక్రీ తప్పనిసరిగా నమోదు చేయదగినది మరియు నమోదు లేకుండా, ఈ డిక్రీ సాక్ష్యాలలో ఆమోదించబడదు మరియు ప్రదర్శనగా గుర్తించబడదు.

3. పిటిషనర్/పిటిషనర్ తరఫున సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ పి.గిరీష్ కుమార్ వాదనలు వినిపిస్తూ, 1944 నాటి ఓ.ఎస్.నెం.267లోని దావా షెడ్యూలు ఆస్తిని, 21.12.1944 నాటి రాజీ డిక్రీని ఈ కోర్టు దృష్టికి తీసుకురానున్నారు. రాజీ డిక్రీలో చేర్చబడ్డాయి మరియు అందువల్ల, 1908 చట్టంలోని సెక్షన్ 17 (2) (vi) ప్రకారం, 1944 యొక్క O.S.నం.267లోని రాజీ డిక్రీ తప్పనిసరిగా పునఃసమీక్షించదగినది మరియు నమోదు లేకుండా సాక్ష్యాలలో అనుమతించబడదు. విభజనకు సంబంధించిన రాజీ డిక్రీ అయినా, మరేదైనా డిక్రీ అయినా, 1908 చట్టంలోని సెక్షన్ 17(2)(6)లో పొందుపరిచిన చట్టం యొక్క కఠినత అన్ని డిక్రీలకు సమానంగా వర్తిస్తుందని, సూత్రాన్ని భిన్నంగా వర్తింపజేయడానికి ఎటువంటి మినహాయింపును పొందుపరచలేమని ఆయన వాదించారు. కె.రఘునందన్ వర్సెస్ అలీ హుస్సేన్ సాబీర్ (2008) 13 ఎస్.సి.సి 102లో నివేదించిన తీర్పులో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు నిర్దేశించిన చట్టాన్ని, 2001

(4) లో నివేదించిన L.Rs జి.సంజీవరెడ్డి (మరణించారు) ఆంధ్రప్రదేశ్ పూర్వపు హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును సీనియర్ న్యాయవాది ప్రస్తావిస్తారు. తన వాదనలకు మద్దతుగా..

4. ప్రతివాది నెం.7, 11ల తరఫు న్యాయవాది శ్రీ ఎస్.దిలీప్ జయరామ్ వాదనలు వినిపిస్తూ, 1988 (1) ఎ.ఎల్.టి.842లో అప్పటి ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు సి.ప్రభ్న రాజారావు వర్సెస్ సి.హెచ్.తిరుపతమ్మ నివేదించిన చట్టం ప్రకారం, పార్టీల మధ్య ఒక కుటుంబ ఒప్పందం కుదుర్చుకుని, రాజీ డిక్రీగా కోర్టు కుదించడం తప్పనిసరిగా నమోదు చేయదగినది కాదని వాదించారు. వాస్తవానికి దావా యొక్క అంశం కాని కొన్ని ఆస్తులను రాజీ డిక్రీలో చేర్చినప్పటికీ.

5. ఇరుపక్షాల తరఫు న్యాయవాదులు చేసిన వాదనలను పరిగణనలోకి తీసుకుని, ఈ విషయాన్ని క్షుణ్ణంగా పరిశీలించిన ఈ కోర్టు, ఈ సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ ఈ క్రింద చర్చించిన కారణాల వల్ల విఫలం కావాలని అభిప్రాయపడింది.

6. 1908 చట్టంలోని సెక్షన్ 17(2)(6) ప్రకారం కోర్టు జారీ చేసిన రాజీ డిక్రీలో దావాకు సంబంధించిన అంశం కాకుండా ఇతర స్థిరాస్తులు ఉంటే అది రిజిస్టర్ చేయదగినదే అయినప్పటికీ, విభజనకు సంబంధించిన ఒక సాధనం తప్పనిసరిగా నమోదు చేయదగినది కాదన్నది వాస్తవం.

7. ఏఐఆర్ 1966 ఎస్సీ 1836లో మాటూరి పుల్లయ్య వర్సెస్ మాటూరి నరసింహం కేసులో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు కుటుంబ ఏర్పాట్ల నమోదు ఆవశ్యకత అంశాన్ని ప్రస్తావించింది. పైన పేర్కొన్న కేసులోని కుటుంబ ఏర్పాటు నిబంధనలు భవిష్యత్తులో విభజన జరిగినప్పుడు మాత్రమే అమల్లోకి వస్తాయని, హోదాలో విభజన గానీ, పరిధుల వారీగా విభజన గానీ ఉండవని పేర్కొన్నారు. గౌరవనీయ సుప్రీం కోర్టు హాల్స్ బరీ యొక్క లాస్ ఆఫ్ ఇంగ్లాండ్, 3వ ఎడిషన్, సంపుటి 17, పేజీలు 215-216 లో కుటుంబ ఏర్పాట్ల స్వభావం మరియు వాటి చెల్లుబాటు కోసం షరతుల గురించి చేసిన పరిశీలనలను పరిగణనలోకి తీసుకుంది, కుటుంబ ఏర్పాట్లు అపరిచితుల మధ్య లావాదేవీలకు వర్తించని సూత్రాల ద్వారా నిర్వహించబడతాయి, మరియు కోర్టు, కుటుంబ ఏర్పాట్ల కింద లేదా అటువంటి ఏర్పాట్లకు విఘాతం కలిగించేలా వాదనల కింద పార్టీల హక్కులను నిర్ణయించేటప్పుడు, ఈ విషయం యొక్క స్థూల దృక్పథంలో కుటుంబాల ప్రయోజనాల కోసం ఏది ఎక్కువగా ఉంటుందో పరిగణనలోకి తీసుకుంటారు మరియు ఒకే కుటుంబానికి చెందిన

సభ్యులు కాని వ్యక్తుల మధ్య లావాదేవీలతో వ్యవహరించేటప్పుడు పరిగణనలోకి తీసుకోబడవు మరియు అపరిచితుల మధ్య ఇలాంటి లావాదేవీల చెల్లుబాటుకు ప్రాణాంతకమైన విషయాలు అభ్యంతరాలు కావు. కుటుంబ ఏర్పాట్ల యొక్క బంధన ప్రభావం. ఈ విషయాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకున్న గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు, సాధారణంగా ఒక కుటుంబ ఏర్పాటు యొక్క చెల్లుబాటుకు న్యాయపరమైన క్లెయిమ్ ల సంఘర్షణ ఒక షరతు అయినప్పటికీ, చట్టపరమైన క్లెయిమ్ లను కలిగి ఉండని ప్రస్తుత లేదా సాధ్యమయ్యే నిజమైన వివాదాలు తప్పనిసరిగా మరియు నిజమైన వివాదాలు కూడా సరిపోవని మరియు ఉమ్మడి హిందూ కుటుంబ సభ్యులు ఉండవచ్చని పేర్కొంది. శాంతిని కాపాడటానికి లేదా కుటుంబంలో సామరస్యాన్ని తీసుకురావడానికి, అటువంటి కుటుంబ ఏర్పాటులోకి ప్రవేశించండి మరియు అటువంటి ఒప్పందం ఒక నిర్దిష్ట కేసు యొక్క పరిస్థితులలో నిజాయితీగా మరియు దాని షరతులు న్యాయమైనవిగా ఉంటే, కోర్టులు దానిని నివారించడం కంటే అటువంటి ఏర్పాటుకు సులభంగా ఆమోదాన్ని ఇస్తాయి. స్థిరాస్తులపై కుటుంబ వ్యవస్థ ఆసక్తి కలిగించకపోతే అది రిజిస్ట్రేషన్ చేయదగినది కాదని, అయితే అది తప్పనిసరిగా రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకోవాల్సి ఉంటుందని పేర్కొంది.

8. ఏఐఆర్ 1976 ఎస్సీ 807లో నివేదించిన కాలే వర్సెస్ డిప్యూటీ డైరెక్టర్ ఆఫ్ కన్సాలిడేషన్ కేసులో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు గతంలో తీసుకున్న అభిప్రాయాన్ని పునరుద్ఘాటించింది. అప్పుడు అది తప్పనిసరిగా నమోదు చేయబడదు. మాటూరి పుల్లయ్య (సుప్ర)తో సహా ఈ అంశంపై ఇంతకు ముందు తీసుకున్న నిర్ణయాలను పరిగణనలోకి తీసుకున్న తరువాత, కుటుంబ ఏర్పాటులో భాగస్వాములుగా ఉన్న సభ్యులకు సెటిల్ మెంట్ కు పార్టీలు అంగీకరించే ఆస్తిలో కొంత పూర్వ హక్కు, క్లెయిమ్ లేదా వడ్డీ లేదా సంభావ్య హక్కు కూడా ఉండాలని మరియు సెటిల్ మెంట్ లోని పక్షాలలో ఒకరికి ఒప్పందం ప్రకారం తప్ప ఎటువంటి హక్కు లేనప్పటికీ, అవతలి పక్షం అటువంటి వ్యక్తికి అనుకూలంగా తన వాదనలు లేదా బిరుదులన్నింటినీ వదులుకుని, అతన్ని ఏకైక యజమానిగా అంగీకరిస్తుంది, అప్పుడు పూర్వ హక్కును స్వీకరించాలి మరియు కుటుంబ ఏర్పాటును సమర్థించాలి మరియు న్యాయస్థానాలు దీనికి ఆమోదం తెలపడంలో ఎటువంటి ఇబ్బందిని కనుగొనవు.

9. అందువల్ల స్థిరాస్తులపై ఆసక్తి కలిగించకపోతే కుటుంబ ఏర్పాటు లేదా విభజన సాధారణంగా తప్పనిసరిగా నమోదు చేయబడదని స్పష్టమవుతుంది. 1944 నాటి జీవో నెం.267 ఉమ్మడి కుటుంబ సభ్యుల మధ్య ఉందనడంలో ఎలాంటి వివాదం లేదు. ఈ వ్యాజ్యంలో ఇరుపక్షాలు సమర్పించిన రాజీ పిటిషన్ లో గతంలో 19.06.1934 నాటి విభజన పత్రం ఉందని, అయితే ప్రతివాదుల అభిప్రాయం ప్రకారం, ఇది కుటుంబ సమస్యలను అధిగమించడానికి మాత్రమే నమోదు చేయబడిందని, వాస్తవానికి విభజన జరగలేదని పేర్కొన్నారు. అయితే పెద్దలు, మధ్యవర్తుల జోక్యంతో ఇప్పుడు రాజీ పిటిషన్ లో పేర్కొన్న నిబంధనల ప్రకారం ఏ, బీ, సీ షెడ్యూలు ఆస్తులను విభజించి రాజీ పిటిషన్ కు సంబంధించి రాజీ ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నారు. 'బి' షెడ్యూలు ఆస్తిని రెండు సమాన వాటాలుగా విభజించి, అందులో ఒక వాటాను పిటిషనర్ కు అందజేయాలని, ప్రత్యామ్నాయంగా ఈ వ్యాజ్యం ఉందని రాజీ డిక్రీలోనే పేర్కొన్నారు. అయితే రాజీ పిటిషన్ లో పేర్కొన్న విధంగా ఎ, బి, సి షెడ్యూల్ ఆస్తులకు సంబంధించి రాజీ కుదుర్చుకుని నమోదు చేశారు.

10. 1944 నాటి జీవో నెం.267లో భాగస్వాములుగా ఉన్న ఉమ్మడి కుటుంబ సభ్యులు రాజీ పిటిషన్ లో పేర్కొన్న షరతుల్లో రాజీకి అంగీకరిస్తూ షెడ్యూల్ 'బి'తో పాటు షెడ్యూల్ 'ఎ', 'సి'లలో ఉన్న ఆస్తులు ఉమ్మడి కుటుంబ ఆస్తులని స్పష్టం చేశారు. రాజీ డిక్రీ ద్వారా విభజనకు అందుబాటులో ఉంచుతారు. ఉమ్మడి కుటుంబ సభ్యుల మధ్య ఆస్తిపై ఉమ్మడి యాజమాన్యం అనే భావనకు సంబంధించిన సుప్రసిద్ధ సూత్రం ప్రకారం, ఉమ్మడి కుటుంబంలోని ప్రతి సభ్యుడికీ ఉమ్మడి ఆస్తి యొక్క ప్రతి అంగుళంపై హక్కు, హక్కు మరియు వడ్డీ ఉంటుంది. విభజన జరిగిన తర్వాతే ఉమ్మడి కుటుంబంలోని ఒక నిర్దిష్ట సభ్యుని ప్రత్యేక ఆస్తిగా మారుతుంది. అందువల్ల, ఉమ్మడి కుటుంబంలోని ఒక సభ్యుడు ఉమ్మడి కుటుంబ ఆస్తిలో ఒక నిర్దిష్ట భాగం మరొక సభ్యుడి ప్రత్యేక వాటాకు వెళుతుందని అంగీకరించినప్పుడు, ఆ మేరకు రాజీ కుదుర్చుకోవడం ద్వారా, అతను ఆస్తిలో ఆ భాగంపై తన హక్కును, హక్కును మరియు వడ్డీని మరొక సభ్యుడికి ప్రత్యేక ఆస్తిగా మార్చడం ద్వారా వదులుకుంటాడు. మరియు ఆ ఇతర సభ్యుడికి అనుకూలంగా కొత్త శీర్షికను సృష్టించదు. తక్షణ కేసులో కూడా 1944 నాటి జీవో నెం.267లోని పార్టీలు ఉమ్మడి కుటుంబ సభ్యులుగా ఉండి కుటుంబ ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నాయి, దీని ప్రకారం ఉమ్మడి

కుటుంబ ఆస్తిలో ఒక నిర్దిష్ట భాగంపై హక్కును మరొక సభ్యుడు/ సహ యజమానికి వదులుకోవడాన్ని ఆమోదించారు మరియు అందులో పేర్కొన్న పార్టీలకు అనుకూలంగా కొత్త బిరుదును సృష్టించలేదు. ఈ విషయాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని, అందులో పేర్కొన్న పక్షాలకు అనుకూలంగా స్థిరాస్తులపై ఆసక్తిని సృష్టిస్తేనే కుటుంబ ఏర్పాటుకు రిజిస్ట్రేషన్ అవసరమనే సూత్రం దృష్ట్యా, 1944 నాటి జీవో నెం.267లో జారీ చేసిన సబ్జెక్ట్ రాజీ డిక్రీలో దావాకు సంబంధించిన అంశం కాకుండా ఇతర ఆస్తులు ఉన్నాయని భావించవచ్చు. 1908 చట్టంలోని సెక్షన్ 17(2)(6) పరిధిలోకి రాదు, ఎందుకంటే ఇది అపరిచితుల మధ్య కేసు కాదు, కుటుంబ సభ్యుల మధ్య రాజీ ఉత్తర్వు జారీ చేయబడిన కేసు.

11. పిటిషనర్ తరఫు సీనియర్ న్యాయవాది కె.రఘునందన్ (సుప్ర)లో ఇచ్చిన తీర్పు ప్రస్తుత కేసు వాస్తవాలకు వర్తించదని, రాజీ డిక్రీ ద్వారా ఒక హక్కు సృష్టించబడినా లేదా రద్దయినా, అది స్థిరాస్తులను కలిగి ఉంటే తప్పనిసరిగా నమోదు చేయాలని పేర్కొంది.

12. పై చర్చ దృష్ట్యా, రిజిస్ట్రేషన్ లేకపోవడం వల్ల సాక్ష్యాధారాల్లో సబ్జెక్టు రాజీ డిక్రీని అంగీకరించడంపై పిటిషనర్ లేవనెత్తిన అభ్యంతరాన్ని తోసిపుచ్చుతూ ట్రయల్ కోర్టు జారీ చేసిన ఉత్తర్వుల్లో జోక్యం చేసుకోవడానికి ఈ కోర్టు మొగ్గు చూపడం లేదు.

13. దీని ప్రకారం ఈ సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ను కొట్టివేస్తారు. ఖర్చులు లేవు. పెండింగ్ లో ఉన్న ఇతర దరఖాస్తులు ఏవైనా ఉంటే వాటిని మూసివేయాలి.

ప్రశాంత్ కుమార్ మిశ్రా, **ప్రధాన న్యాయమూర్తి**

ఐబిఎల్